

gives ingen anden menneskelig Magt, der kan fastsætte det, end Loven. Det Synspunkt tror jeg maa være det afgjørende ved disse Spørgsmaals Bedømmelse. Ganske vist skal jeg til samme Tid ei blot erkjende, men særlig hævde, at, naar Lovgivningsmagten nu skrider til den ansvarfulde Gjerning at fastsætte den nye Mynt, der skal træde i Stedet for den gamle, altsaa her Forholdet mellem Guldmynt og Sølvmynt, saa træder de menneskelige Forholds Endelighed os i Møde paa en slaaende Maade. Den saakaldte absolute Retfærdighed i dette Tilfælde er ufindelig; den er et Fantasibillede; det er ikke givet noget Menneste i saa Tilfælde at sige, hvad der skulde være det absolute Retfærdige. Med andre Ord, der eksisterer paa det Omraade ikke nogen absolut Retfærdighed; der gives kun en relativ Retfærdighed. Det ærede Medlem hævdede, at man maatte gaa ind paa en Beregning efter en noget længere Periode, altsaa efter et Mellemtal, men der ere vi altsaa i høj Grad inde paa Relativiteten. Det ærede Medlem mener nu, at ved at gaa længere tilbage, ved altsaa at tage et Gjenemsnitstal, bygget paa en længere Række af forløbne Aar, saaledes som man i flere andre slige Beregninger gjør, vilde vi komme nærmere hen til det Forholdstal, som er lagt til Grund i den tydske Lov. Ja, det er ganske rigtigt, det vilde man; men, mine Herrer, jeg betvivler, at den tydske Lovgivning i December 1872 vilde have gjort, hvad den gjorde i December 1871. Det har hele Tiden stået for mig, som de Mænd, der have forberedt denne Sag hos os, have havt Ret, naar de opfattede Forholdet saaledes, at det i nærværende Tilfælde vilde være uretfærdigt at tage en saadan længere Række af forløbne Aar, for deraf at ulede et saadant Mellemtal, som det ærede Medlem sigtede til. Hvorfor? Fordi de samme Momenter, som overhovedet udøve deres tvingende Magt og bestemme selv dem, der tidligere have været de varmeste Venner af Sølvmyntfoden, til at gaa over til Guldmyntfoden, ogsaa maa øve deres Indflydelse med Hensyn til Valget af den Periode, der rettelig kan komme i Betragtning ved Omstrømningsforholdets Fastfættelse. Det er, mener jeg, netop af de selsomme Hensyn, som fremtvinge denne Overgang, ikke rigtigt at tage en Række af forløbne Aar med, i hvilke disse Momenter ikke have øvet nogen Indflydelse eller i alt Fald ikke saa stærk en Indflydelse. Det forekommer mig endog klart, at, naar man nu skal træffe en Bestemmelse om Forholdet, som jo skal virke læn-

gere frem, saa gaar det ikke an blot at tage Hensyn til den Tid, der ligger tilbage, men man kommer Retfærdigheden nærmere, naar vi ogsaa tage Hensyn til den Fremtid, som ret egentlig er det nærmeste Omraade for Lovens Virksomhed. Nu skal jeg jo villig erkjende, at her træder de menneskelige Forholds Ustikkerhed endnu bestemttere og klarere frem, thi Ingen af os er jo i Stand til at sige, hvorledes Forholdet vil blive i 1873, end sige i 1874 eller 1875 — hvilken Rolle spiller ikke f. Ex. Spøtten i Amerika og i Indien? Dog ere vi, mener jeg, nødsagede til, vi ere baade berettigede og forpligtede til i saa Henseende at lægge en vis Sandsynlighedsberegning til Grund, og medens jeg naturligtvis erkjender, at Meningen derom kunne være delte, saa tror jeg dog, at det maa siges, at de Fleste — og, hvis jeg ikke hørte feil, udtalte ogsaa det ærede Medlem selv det Samme — antage, at i de nærmeste Aar vil der blive et saadant Forhold imellem Guldet og Sølvet, at de Forudsætninger, fra hvilke det nærværende Lovarbejde er gaaet ud, deri vilde finde fuld Retfærdiggørelse. Det er, mine Herrer — jeg gjentager det — ikke muligt paa et saadant Punkt at opstille Noget, som kan være fuldkommen retfærdigt, thi det vil altid dreie sig om, hvilket Skjøn der bør ligge til Grund ved Opgjørelsen af hele Forholdet; men jeg tror ikke, at det i nærværende Tilfælde vil være retfærdigt at lægge en længere Række af forløbne Aar til Grund. Jeg tror, at man maa holde sig til Forholdene, som de stille sig nu, og som de efter Sandsynlighed vilde stille sig i den nærmeste Fremtid. At hele Lovens Forudsætning i Grunden vilde bryde, naar Forholdene ikke vare saaledes, som jeg har fremstillet dem her, og som jeg tror, at de ere, derom ere vi jo enige. Jeg tror ikke, at der med Føje kan gøres nogen Anke mod Lovforslaget i den omhandlede Retning, og jeg tror, at vi vilde komme ind i saa store Vanstikigheder, at Sagen ikke vilde kunne gennemføres, saaledes som den her foreligger, dersom vi forandrede det Udgangspunkt, som i denne Henseende har været det raadende.

Andræ: Jeg vil dog endnu blot gjøre opmærksom paa den store Enighed, som er tilstede overfor den Uenighed i et bestemt Punkt, som det ikke kan negtes, at der endnu steds er tilstede imellem os. Jeg er, som den høitævede Minister udtalte, fuldstændig enig med ham i, at den tilsyneladende Retfærdighed, som der skulde være